

Besluit Verlenen ontheffing

VB&T VvE Diensten Back-Office B.V.
De heer J.A.A.M. van de Ven
Vestdijk 180
5611 CZ Eindhoven

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Onderwerp

Wet natuurbescherming -
soortbescherming

Inlichtingen bij

Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad

1 van 15

Locatie

Wibautstraat, Marchantstraat, Rochussenstraat en
Domela Nieuwenhuisstraat

Gemeente

Nijmegen

Activiteit

Het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden

Beste meneer Van de Ven,

Hierbij ontvangt u een definitief besluit over bovengenoemde aanvraag. Wij verlenen u deze ontheffing.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is een kaart van het projectgebied opgenomen en in bijlage 3 de mitigerende maatregelen. Neem alle bijlagen goed door.

Definitief besluit

Wij verlenen u deze ontheffing. U ontvangt nu het definitieve besluit. Wij publiceren dit besluit op www.overheid.nl. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen in beroep gaan tegen het besluit.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op gelderland.nl. U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

---

provincie
Gelderland

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

2 van 15

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Erik Steenberg
Teammanager Vergunningverlening

Documentnummers inzage stukken:

03389979, 03596272, 03596274

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Kaart projectgebied
- Bijlage 3 – Mitigerende maatregelen

Beroep

Diegenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

3 van 15

BIJLAGE 1

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van VB&T VvE Diensten Back-Office B.V., Vestdijk 180, 5611 CZ Eindhoven, hierna te noemen de aanvrager, van 21 december 2020 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie en overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 21 december 2020 ontvingen wij een aanvraag van VB&T VvE Diensten Back-Office B.V. voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 voor het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en het opzettelijk verstoren van vleermuizen.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van de in de wet genoemde belangen van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 7 december 2021 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 16 september 2021 hebben verzocht.

Naar aanleiding van de terinzagelegging van het ontwerpbesluit van 5 januari 2022 is een zienswijze binnengekomen. Deze zienswijze is geen aanleiding geweest om het besluit te wijzigen.

Er heeft een toets plaatsgevonden naar de effecten van het project en de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied. Er is aangegeven dat er geen negatieve effecten zijn. De initiatiefnemer vraagt geen vergunning aan.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

4 van 15

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5, en 3.8 lid 1 en lid 5, van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan VB&T VvE Diensten Back-Office B.V., Vestdijk 180, 5611 CZ Eindhoven;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod	Belang	
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten	A
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	B
	Artikel 3.5 lid 4	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	

Belang:

- A. Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
- B. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor de Wibautstraat 1 t/m 55, Marchantstraat 1 t/m 55, Rochussenstraat 1 t/m 55 en de Domela Nieuwenhuisstraat 1 t/m 55 in het plangebied zoals aangegeven in figuur 1 van bijlage 2.
2. De werkzaamheden moeten uiterlijk 1 oktober 2024 uitgevoerd zijn.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-018526.

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

5 van 15

5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-) personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-018526.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-018526.
10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de huismus en de gewone dwergvleermuis.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-018526. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
12. De ontheffinghouder is er verantwoordelijk voor dat de ecologisch deskundige tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en dient door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.

---

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

6 van 15

13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2020-018526.

Soortspecifieke voorschriften

14. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 2 en die zijn opgenomen in bijlage 3 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
15. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen, het ongeschikt maken van verblijfplaatsen en eventueel verwijderen van tijdelijke voorzieningen.
16. Alle te renoveren gebouwen dienen minimaal een week vóór de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden voor de huismus en de gewone dwergvleermuis. Dit dient te gebeuren buiten het broedseizoen van de huismus (maart tot en met augustus) en in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 15 oktober en buiten de kwetsbare kraamperiode (1 mei tot half juli). Indien er in de winterperiode aan de complexen gewerkt moet worden, dienen deze vóór de winterperiode van de gewone dwergvleermuis ongeschikt te worden gemaakt. Op het moment van ongeschikt maken en 3 daaropvolgende dagen moet de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient het juiste moment van ongeschikt maken te bepalen.
17. Voor de beide zijgevels van het complex aan de Rochussenstraat en de noordelijke zijgevel van de Domela Nieuwenhuisstraat geldt dat deze gevels voor de start van het broedseizoen van de huismus in 2022 ongeschikt gemaakt kunnen worden voor de huismus. Hierbij dient de methode gevolgd te worden zoals omschreven onder voorschrift 18.
18. Alle potentiële in-/uitvliegopeningen van de huismus en de gewone dwergvleermuis dienen alleen door middel van exclusion flaps afgesloten te worden. De exclusion flap wordt geplaatst nadat met een endoscoop is vastgesteld dat er geen huismussen aanwezig zijn. Als er huismussen aanwezig zijn, dient gewacht te worden tot de huismus de nestlocatie vrijwillig heeft verlaten. Als er een broedgeval aanwezig is, mag de nestlocatie niet worden afgesloten tot de jongen zijn uitgevlogen.
19. Na het ongeschikt maken vindt maximaal 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn.
20. Na het ongeschikt maken dient een controle uitgevoerd te worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn, dat is met een vleermuisonderzoek in de avond. De controle dient uiterlijk 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen uitgevoerd te worden en als de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C is geweest. Daar waar de werkzaamheden in de winterperiode plaatsvinden dient deze controle tussen 15 september en 15 oktober te worden uitgevoerd.
21. Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk ter plaatse stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient hierbij geraadpleegd te worden. Indien de vleermuizen niet uit zichzelf vertrekken, dient contact opgenomen te worden met de provincie Gelderland om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.
22. De tijdelijke huismuskasten kunnen eventueel verwijderd worden na voldoende gewenningstijd waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig zijn. Het verwijderen van de huismuskasten dient uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van de

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

7 van 15

huismus en nadat een ecologisch deskundige heeft vastgesteld dat de kast op dat moment niet in gebruik is.

23. De tijdelijk aangebrachte vleermuiskasten dienen te blijven hangen tot de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiode. Daarnaast mogen de tijdelijke vleermuiskasten pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen en buiten de meest kwetsbare periodes zijnde de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (1 november tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

8 van 15

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG**Project***In de aanvraag beschreven project*

Het plangebied bestaat uit vier appartementencomplexen aan de Wibautstraat, Marchantstraat, Rochussenstraat en Domela Nieuwenhuisstraat in de wijk Hatert in Nijmegen. De initiatiefnemer is voornemens onderhoud te plegen aan de vier complexen. Tot de werkzaamheden behoren:

- het vervangen van de complete puien (houtwerk en glas) in de voor- en achtergevels van de flats door kunststof kozijnen met ISOGLAS;
- het na-isoleren van de stenen lengtegevels, alsmede de kopgevels. Dit na-isoleren kan met purschuim, polystyreenkorrels of glaswol;
- het voegwerk vernieuwen bij de kopgevels en indien nodig ook bij de lengtegevels;
- het controleren en eventueel boren bij de spouwankers;
- Bij de oostelijk gelegen kopgevels van de twee noordelijke complexen worden de kleine kopgevelkozijnen vervangen. Aan deze kopgevels vinden verder geen werkzaamheden plaats.

Het uitgangspunt is dat de werkzaamheden in januari 2022 starten. Naar verwachting worden de werkzaamheden afgerond in januari 2023.

Onderzoek*In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek*

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in hoofdstuk 4 op pagina 11 tot en met 14 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Nader onderzoek ecologie 4 woongebouwen in Nijmegen' (Klein Brinke, 2020). Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFFF/verspreidingsatlassen). Het nader onderzoek naar vogels en vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2020 op basis van het Vleermuisprotocol 2017 en kennisdocumenten van BIJ12.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- 23 nesten van de huismus;
- Twee zomer-, paar- en massawinterverblijfplaatsen, zeven zomer- en paarverblijfplaatsen, vijf zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Niet aangetroffen zijn:

- reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de renovatiewerkzaamheden worden:

- achttien nesten van de huismus beschadigd en vernield;
- zeven zomer- en paarverblijfplaatsen, vijf zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield en vleermuizen verstoord.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Er vinden geen werkzaamheden plaats aan de kopgevels waar de massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn vastgesteld. Hierdoor blijven de hier aanwezige verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis onaangetaast. Ook blijven de in deze kopgevels aanwezige huismusnesten behouden.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

9 van 15

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus en de gewone dwergvleermuis te beperken, worden maatregelen voorgesteld. De mitigerende maatregelen zijn beschreven in hoofdstuk 8 op pagina 16 tot en met 24 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Natuurtoets Hatert 6 te Nijmegen' (Klein Brinke, 2020) en in de aanvullende informatie van 7 december 2021. De maatregelen die de aanvrager dient uit te voeren zijn per soort uitgewerkt in tabel 2 onder het kopje *Beoordeling* in deze ontheffing. In figuur 2 van bijlage 3 van deze ontheffing zijn de locaties van de tijdelijke voorzieningen opgenomen.

Beoordeling*Beoordeling ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen*

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn met een enkele aanvulling voldoende.

De werkzaamheden starten bij de zijgevels van de complexen aan de Marchantstraat, Rochussenstraat en de Domela Nieuwenhuisstraat. Er wordt voorgesteld deze gevels tijdens de winterrustperiode van de gewone dwergvleermuis ongeschikt te maken door het plaatsen van exclusion flaps. Voorafgaand aan het plaatsen van de exclusion flaps wordt met een endoscoop bekeken of huismussen aanwezig zijn. Als huismussen aanwezig zijn, wordt de exclusion flap niet geplaatst totdat de huismussen de verblijfplaatsen vrijwillig hebben verlaten. Het afsluiten van de nestlocatie is alleen toegestaan als er geen broedgeval aanwezig is. In de zijgevels zijn zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis waargenomen. Van deze verblijfplaatsen mag redelijkerwijs uitgegaan worden dat deze ook fungeren als winterverblijfplaats gedurende milde winters. Gedurende de winterrustperiode kan bij gunstig weer de soort uitvliegen om te jagen. Door de potentiële verblijfplaatsen ongeschikt te maken gedurende de winter worden mogelijk vleermuizen buitengesloten en daarmee kunnen ze komen te overlijden omdat ze niet genoeg kracht hebben om een alternatieve verblijfplaats te vinden. Om deze reden mag het ongeschikt maken alleen plaatsvinden buiten de winterrustperiode van de gewone dwergvleermuis. Dit is in de ontheffing opgenomen onder de voorschriften 16 en 17.

Naar aanleiding van bovenstaande zijn alle uit te voeren mitigerende maatregelen in tabel 2 opgenomen.

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige periodes	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Huisumus	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren of ongeschikt maken voor het broedseizoen (half maart t/m augustus). Ongeschikt maken onder	In de eerste week van februari 2021 zijn 36 tijdelijke nestkasten opgehangen in de omgeving van het plangebied. In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.	Voorafgaand aan het ongeschikt maken van de bebouwing voor de gewone dwergvleermuis wordt met een endoscoop bekeken of de huismus aanwezig is achter de open stootvoegen. Als de huismus aanwezig is, wordt gewacht met het plaatsen van een	Aanbrengen van ten minste 36 permanente nestgelegenheden in de vorm van inmetselfkasten van het type HMP 1 van Unitura, NK MU 06 of vergelijkbaar. In de 6 kopgevels worden elk 5 inmetselfkasten geplaatst, in elke zijgevel 2. De kasten worden aangebracht op de tweede en derde verdieping. De kopgevels waar de

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

10 van 15

	<p>gunstige omstandigheden (droog, niet-vriezend en onder 6 Bft).</p>	<p>De tijdelijke huismuskasten kunnen eventueel verwijderd worden na voldoende gewenningstijd waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig zijn.</p> <p>Het eventueel verwijderen van de kasten dient uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van de huismus en nadat een ecologisch deskundige heeft vastgesteld dat de kast op dat moment niet in gebruik is.</p>	<p>exclusion flap tot de huismus de nestlocatie vrijwillig heeft verlaten. Afsluiten van de invliegopening mag alleen als zeker is dat er geen broedgeval aanwezig is. Door het plaatsen van de exclusion flap kan de huismus niet meer terugkeren in de nestlocatie.</p> <p>De beide zijgevels van het complex aan de Rochussenstraat en de noordelijke zijgevel van het complex aan de Domela Nieuwenhuisstraat worden voor de start van het broedseizoen van de huismus in 2022 ongeschikt gemaakt.</p> <p>Na het ongeschikt maken vindt maximaal een week voorafgaand aan de werkzaamheden een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn.</p>	<p>massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn vastgesteld, worden ontzien.</p> <p>De foerageer- en drinkmogelijkheden voor de huismus veranderen niet tijdens en na de periode van renovatie.</p> <p>Er blijven voldoende zandige plekken gehandhaafd, waar huismussen hun stofbaden kunnen nemen.</p> <p>Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.</p>
Gewone dwergvleermuis	<p>Renovatie uitvoeren buiten de winterperiode of ongeschikt maken in paarperiode.</p> <p>Werken buiten de kraamperiode.</p>	<p>In de eerste week van februari 2021 zijn 52 tijdelijke nestkasten opgehangen in de omgeving van het plangebied.</p> <p>In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.</p>	<p>Alle potentiële in-/uitvliegopeningen dienen door middel van exclusion flaps afgesloten te worden.</p> <p>Alle te renoveren gebouwen dienen minimaal 1 week vóór de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden. Dit dient te gebeuren in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 15 oktober en buiten de kwetsbare kraamperiode (1 mei tot half juli).</p> <p>Indien er in de winterperiode aan de complexen gewerkt moet worden, dienen</p>	<p>Aanbrengen van ten minste 52 permanente nestgelegenheden in de vorm van inmetselekasten van het type IB VL 06 of vergelijkbaar. In de 6 kopgevels worden elk 5 inmetselekasten geplaatst, in elke zijgevel 3. De kasten worden aangebracht op de tweede en derde verdieping. De kopgevels waar de massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn vastgesteld, worden ontzien.</p> <p>Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.</p>

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

11 van 15

			<p>deze vóór de winterperiode ongeschikt te worden gemaakt. Op het moment van ongeschikt maken en 3 daaropvolgende dagen moet de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient het juiste moment van ongeschikt maken te bepalen.</p> <p>Na het ongeschikt maken dient een controle uitgevoerd te worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn, dat is met een vleermuisonderzoek in de avond. De controle dient uiterlijk 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen uitgevoerd te worden en als de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C is geweest. Daar waar de werkzaamheden in de winterperiode plaatsvinden dient deze controle tussen 15 september en 15 oktober te worden uitgevoerd.</p>	
--	--	--	--	--

Andere bevredigende oplossing

Andere bevredigende oplossingen van het project zijn beschreven in hoofdstuk 7 op pagina 15 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Natuurtoets Hatert 6 te Nijmegen' (Klein Brinke, 2020) en in de aanvullende informatie van 7 december 2021.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

De voorgenomen onderhoudswerkzaamheden zijn locatiespecifiek omdat het gaat om renovatie van bestaande bebouwing. De gebouwen zijn niet meer van deze tijd en vragen een continue investering aan onderhoud en energiekosten. Niets doen is dan ook geen optie. Op die manier wordt ook niet voldaan aan de afspraken die zijn gemaakt om de uitstoot van CO₂ terug te dringen. In verband met de aanwezige massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is besloten bij twee kopgevels de luchtspouw open en beschikbaar te houden door van binnenuit te isoleren. Vanwege de inrichting van de woningen met een douche en keuken tegen de kopgevels, is het niet mogelijk alle kopgevels van binnenuit te isoleren. Het gaat hier om kleine woningen die

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

12 van 15

dan een nog kleiner vloeroppervlak krijgen. Er worden ruim voldoende duurzame alternatieve verblijfplaatsen voor de betreffende soorten aangeboden in de nieuwe situatie. Door de werkzaamheden gefaseerd uit te voeren, wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezigheid van de huismus en de gewone dwergvleermuis.

Wij concluderen dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Belang

Op pagina 11 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Natuurtoets Hatert 6 te Nijmegen' (Klein Brinke, 2020) en in de aanvullende informatie van 7 december 2021 is beschreven welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn.

Beoordeling van belangen

De woningen in de complexen voldoen niet meer aan de hedendaagse eisen voor gebruik. Door slechte isolatie is de uitstoot van CO₂ hoog omdat er veel gestookt moet worden om een comfortabel binnenklimaat te krijgen. Doelstellingen uit het Energieakkoord en het Klimaatakkoord van Parijs, dat door Nederland ondertekend is, zijn het creëren van energieneutrale woningen en het significant terugdringen van de CO₂-uitstoot. Dit betekent dat woningen energetisch hoogwaardig moeten zijn en dus goed geïsoleerd. Door te isoleren wordt voldaan aan de afspraken die zijn gemaakt in het kader van het terugdringen van klimaatverandering. Door naast het aanbrengen van isolatie ook de ventilatiemogelijkheden aan te passen, wordt vocht en schimmelvorming in de woningen voorkomen en dit draagt bij aan de gezondheid van de bewoners.

Wij kunnen instemmen met de het in de aanvraag beschreven belangen. Het betreft de belangen die zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In hoofdstuk 6 op pagina 14 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Natuurtoets Hatert 6 te Nijmegen' (Klein Brinke, 2020) is beschreven in hoeverre de gunstige staat van de huismus en de gewone dwergvleermuis in het geding is door het geplande project.

*Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten
Huismus*

De landelijke staat van instandhouding van de huismus kan als matig ongunstig worden beschouwd. Sinds 1975 is de populatie huismussen ongeveer gehalveerd. Vermoedelijk is één van de oorzaken de afname van broedgelegenheid, onder andere door renovatie en isolatie van (oude) woningen. Andere oorzaken zijn afname van het voedselaanbod en minder schuil- en dekkingmogelijkheden. Populaties zijn versnipperd geraakt en kleiner geworden en geschikt leefgebied is op veel locaties niet meer beschikbaar. Het toekomstperspectief van de huismus is daarmee ongunstig. Plaatselijk betreft het een redelijk grote kolonie. In de ruimere omgeving zijn meerdere kleine en grote kolonies aanwezig. Tezamen vormen ze een stabiele zelfonderhoudende populatie. Door het aanbieden van voldoende tijdelijke en permanente alternatieve nestplaatsen is het aannemelijk dat de huismus opnieuw tot broeden komt in het plangebied.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland en kan in heel Nederland in bebouwd gebied verwacht worden. Echter, als gevolg van de toenemende inzet op maatregelen ter vermindering van de CO₂-uitstoot verdwijnen veel verblijfplaatsen van de soort, waardoor het toekomstperspectief ongunstig is. Om deze reden moet voor uitvoering van het project worden aangetoond dat het project geen negatieve invloed heeft op de lokale populatie van de gewone dwergvleermuis. De lokale populatie ondervindt hinder van de werkzaamheden in de periode van de uitvoering. Bij de werkzaamheden wordt bewust rekening gehouden met de

Datum

18 februari 2022

Zaaknummer

2020-018526

Blad

13 van 15

kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis. Daarnaast worden er tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen aangeboden die bewezen effectief zijn. Door het aanbieden van alternatieve vleermuisverblijfplaatsen neemt het aantal potentiële verblijfplaatsen binnen het netwerk niet af. De aanwezige massawinterverblijfplaatsen worden niet aangetast, waardoor het aannemelijk is dat de gewone dwergvleermuis in en om het plangebied aanwezig blijft. Een negatief effect op de lokale populatie van de gewone dwergvleermuis is daarmee uitgesloten.

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en de gewone dwergvleermuis. Wij kunnen hiermee instemmen.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soorten en verboden.

Zienswijze

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit is een zienswijze binnengekomen.

Zienswijzen op het ontwerpbesluit van 5 januari 2022

De initiatiefnemer heeft op 1 februari 2022 een zienswijze ingediend op het ontwerpbesluit. Het voorstel is om de beide zijgevels van het complex aan de Rochussenstraat en de noordelijke zijgevel van het complex aan de Domela Nieuwenhuisstraat in de eerste helft van maart 2022 ongeschikt te maken voor de huismus. Na de nacontrole kunnen hier vanaf begin april de werkzaamheden aan deze gevels worden uitgevoerd. Bij deze gevels zijn alleen nestlocaties van de huismus vastgesteld. Aan de zuidelijke gevel van het complex aan de Rochussenstraat zijn geen verblijfplaatsen van beschermde soorten aangetroffen. Er wordt verzocht voorschrift 16 van de ontheffing en tabel 3 van de bijlage van de ontheffing, aan te passen. Daarnaast wordt verzocht de einddatum van de ontheffing één jaar op te schuiven.

Reactie zienswijze

Bovenstaande werkwijze wordt akkoord bevonden. Voorschrift 16 is niet gewijzigd, maar wel is voorschrift 17 toegevoegd waarin is opgenomen dat de drie betreffende gevels voor de start van het broedseizoen van de huismus in 2022 ongeschikt gemaakt kunnen worden voor de huismus. Dit is tevens aangepast in tabel 3 van de bijlage van de ontheffing. De einddatum van de ontheffing, zoals opgenomen in voorschrift 2 van de ontheffing, is met één jaar opgeschoven.

De zienswijze heeft niet geleid tot het inhoudelijk aanpassen van het ontwerpbesluit.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Datum

18 februari 2022

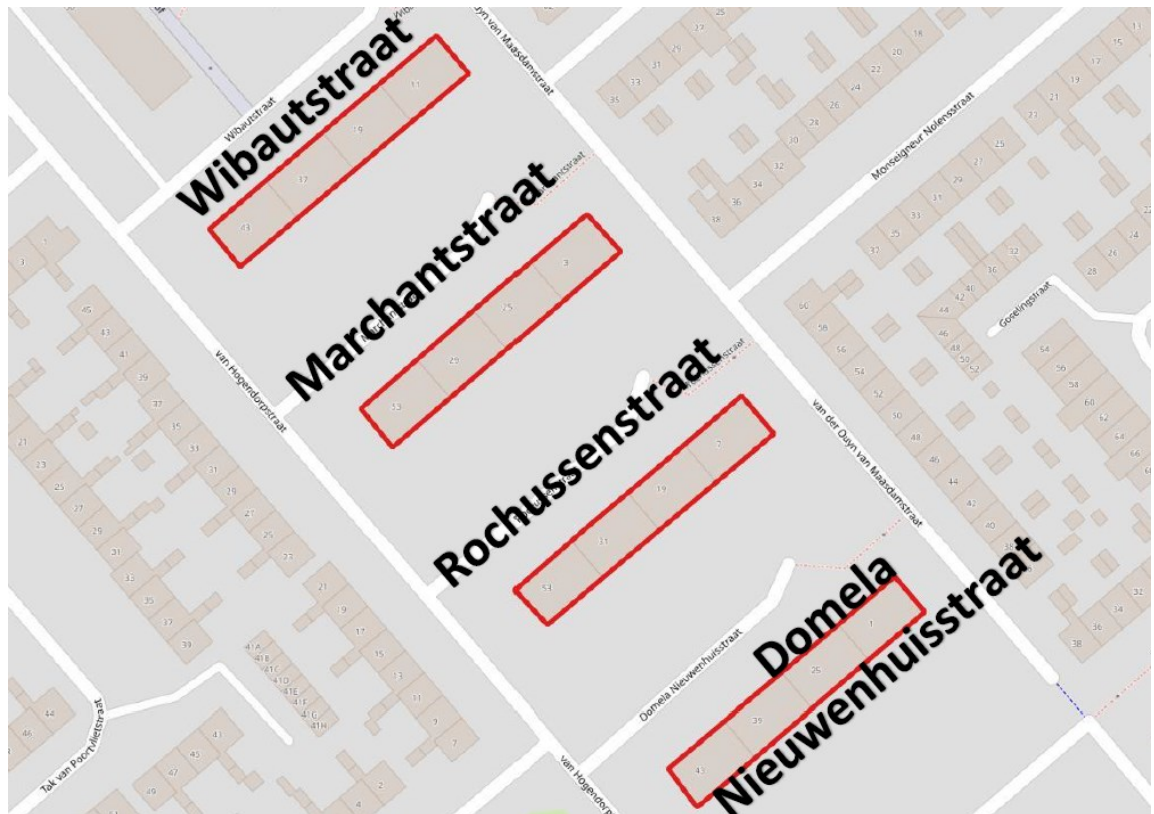
Zaaknummer

2020-018526

Blad

14 van 15

BIJLAGE 2

Figuur 1: Plangebied binnen rode kader (Klein Brinke, 2020)

Datum

18 februari 2022

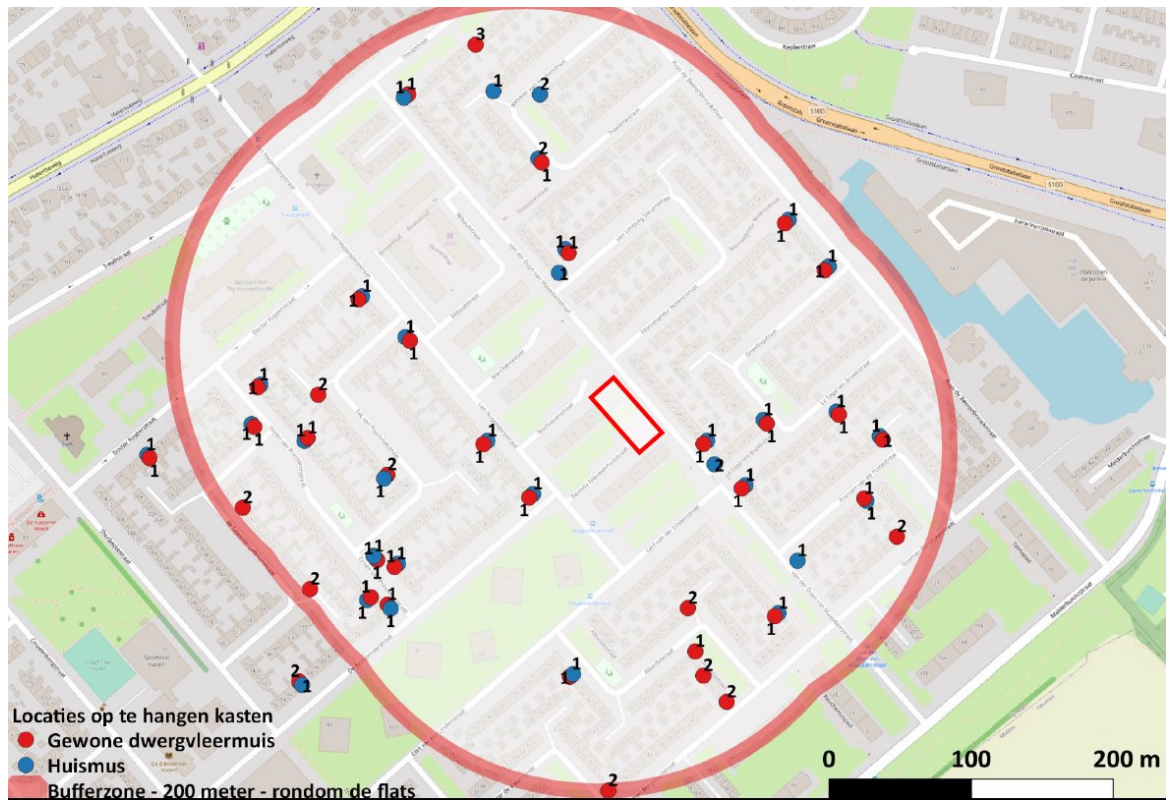
Zaaknummer

2020-018526

Blad

15 van 15

Bijlage 3

Figuur 3: locaties tijdelijke kasten. De rode stippen geven de vleermuiskasten weer, de blauwe stippen de huismuskasten (Klein Brinke, 2021)